No. 905 Zaterdag 4 Mei 1901. 18de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 3 Mei.

Een ongeloovig geleerde over het Katholicisme.

Het doet goed eens het ruiterlijk oordeel te vernemen van een onkatholiek geleerde, die hoewel kennelijk ongeloovig, daardoor toch niet zooals de meesten verblind is voor de eenige grootheid der Katholieke Kerk.

De beroemde protestantsche beoefenaar der kerkgeschiedenis Harnack hield voor zeshonderd studenten der berlijnsche hoogeschool een reeks van voorlezingen over "het wezen van het Christendom."

Daarna zijn die voordrachten in druk verschenen.

Het boek wordt in Duitschland zeer veel gelezen en zal helaas niet weinigen, althans in protestantsche kringen, van het geloof afbrengen; want Harnack ziet in Christus niet meer dan een mensch.

Enkele zinsneden nu betreffende het Katholicisme uit die voorlezingen achten wij van genoeg belang om ze onzen lezers onder de oogen te brengen. Komende van een man als Harnack, hebben zij dubbele waarde.

„De Roomsche Kerk,” zoo zegt hij, in den aanhef van zijn 14e voorlezing, „is het omvattendste en geweldigste, het verwikkeldste en meest ééne (*einheitliche*) samenstel, dat de geschiedenis, voor zoover wij ze kennen, heeft opgeleverd. Alle krachten van den menschelijken geest en de menschelijke ziel en alle elementaire krachten, waarover de menschheid beschikt, hebben aan dezen bouw meegewerkt.” (blz. 153).

Op de vraag wat de Katholieke Kerk in het belang der wereld gedaan heeft, antwoordt de berlijnsche geleerde:

„Zij heeft de romaansch-germaansche volken opgevoed. Zij heeft den jeugdigen natiën de christelijke beschaving aangebracht en ze die niet maar aangebracht om ze dan op den eersten trap vast te houden,—ze heeft hun iets geschonken wat tot verdere ontwikkeling vatbaar was en zij heeft zelf dien vooruitgang in een bijna duizendjarige tijdruimte geleid. Tot de veertiende eeuw is zij de leidsvrouw en moeder geweest; zij heeft de denkbeelden gebracht, de doeleinden voor oogen gesteld en de krachten ontbonden.

Tot aan de veertiende eeuw — van dat tijdstip af ziet men hoe zij, die door haar zijn opgevoed, zelfstandig worden en wegen inslaan, die zij niet gewezen heeft en waarop zij hen kan noch wil volgen.

Maar ook dan nog, in de tijdruimte der laatste zeshonderd jaren, is zij niet achtergebleven zooals de grieksche Kerk. Tegen de heele politieke beweging heeft zij zich, met betrekkelijk korte onderbrekingen, volkomen opgewassen getoond— wij in Duitschland bemerken dat voldoende! — en ook aan de geestbeweging neemt zij nog altijd een aanmerkelijk aandeel. — Zij is wel is waar niet meer de leidsvrouw; integendeel, zij houdt tegen; maar tegenover de misgrepen en de overijling bij het voortstreven der modernen is haar tegenhouden niet altijd een onzegen.” (blz. 153).

Het tweede wat de volken aan de Roomsch Katholieke Kerk te danken hebben, is volgens Harnack het feit, dat „deze Kerk in West-Europa het denkbeeld der zelfstandigheid van godsdienst en Kerk staande gehouden heeft tegenover de ook hier niet outbrekende strevingen naar de staatsalmacht op het gebied van den geest.” (blz. 154).

Het katholiek, dat is algemeen karakter der Roomsche Kerk erkent Harnack onomwonden, ja hij wijst dat juist aan als een der elementen, die „het eigenaardige van de Roomsche Kerk uitmaken.” (blz. 155).

Haar apostolisch karakter, dat is de historische aaneenschakeling, die de huidige Katholieke Kerk met die van de eerste christelijke tijden verbindt, kon hem, den schranderen geschiedeniskenner natuurlijk niet ontgaan; en wanneer hij doet uitkomen, dat „de zuivere opeenvolging der kerkdienaren” (blz. 156) voor de Roomsche Kerk steeds een voorwerp van de angstvalligste zorg was,— kunnen wij hem voor de vernieuwde vaststelling van dit feit slechts dankbaar zijn, omdat daarin juist het denkbeeld der apostoliciteit het schitterendst uitblinkt.

Dat de Roomsche Kerk één is, heeft Harnack in den boven aangehaalden aanhef van zijn veertiende voorlezing klaar en duidelijk gezegd.

Ook het kenmerk der heiligheid ontbreekt volgens hem deze Kerk niet.

„Te allen tijde,” zegt hij, „heeft zij heiligen voortgebracht, voor zoover menschen heilig kunnen genoemd worden, en brengt ze ook heden nog voort. Vertrouwen op God, ongeveinsde deemoed, zekerheid van verlossing, overgave des levens ten dienste der broeders zijn bij haar te vinden; het kruis van Christus nemen talrijke broeders op zich en beoefenen tegelijk die zelfbeoordeeling en die vreugde in God, zooals Paulus en Augustinus die gewonnen hebben.” (blz. 166).

Tot deze *ecclesia*, wier één, katholiek, apostolisch en heiligend karakter zelfs een man in het oog springt, die door geen enkelen band aan haar verbonden is; tot deze Kerk, die "altijd de oude blijft, en altijd nieuw wordt" (blz. 160), behooren wij. Wij maken een deel uit van dat bewonderenswaardig samenstel, van dat geweldig organisme, dat ook buitenstaanders eerbied en bewondering afdwingt.

Daarom vreezen wij niet een volmondig bevestigend antwoord te geven op Harnack's vraag:

„Zal de Kerk in staat zijn, zich in de toekomstige omwenteling der dingen staande te houden; zal zij de toenemende spanning met het geestesleven der volken verdragen, zal zij den achteruitgang der romaansche staten overleven?”

Zeer zeker, zeggen wij daarop. Zij zal den nieuwen moeilijkheden het hoofd weten te bieden, gelijk zij wel grooter hinderpalen is te boven gekomen. Zij zal de strijdende Kerk blijven overeenkomstig de belofte van haar goddelijken Stichter, die haar geen rustig bestaan, integendeel strijd en vervolging voorspeld, maar haar ook beloofd heeft met haar te blijven tot de voleinding der eeuwen.

Een merkwaardig verschijnsel.

Aan het begin onzer twintigste eeuw doet zich een merkwaardig verschijnsel voor in de, naar onze meening, onmiskenbare algemeene schildverheffing tegen de geestelijke Orden en Congregatiën. Terwijl in Duitschland in lange nog niet alle grieven der Katholieken tegen de *Culturkampf* wetgeving in betrekking tot de religieuze vereenigingen zijn opgeheven, werd in Frankrijk een wet in behandeling gebracht, die het er duidelijk

Feuilleton.

De diamanten van Lady Aveling.

Naar het Engelsch.

Lady Aveling was de eenige dochter van Mrs. Montague Pangs. Haar huwelijk met Lord Aveling was in alle couranten vermeld met, benevens de quantiteit harer huwelijkscadeaux en het feit, dat de wittebroodsweken te Hammerpond zouden worden doorgebracht.

Het opnoemen van die kostbare dingen bracht groote ontroering te weeg in het kleine kringetje, waarvan mr. Teddy Watkins de onbetwistbare leider was en er werd besloten, dat hij, vergezeld door een degelijken helper, het dorp Hammerpond in zijn professioneele hoedanigheid zou bezoeken. Daar hij een man met een hoogst bescheiden aard was, besloot mr. Watkins dat bezoek incognito af te leggen en na nauwkeurig onderzoek van de condities dier onderneming, koos hij de rol van landschapschilder en den weinigzeggendenden naam van Smith. Zijn helper zou zich den laatsten namiddag van zijn verblijf te Hammerpond bij hem voegen.

Toen mr. Watkins te Hammerpond aankwam met twee maagdelijke doeken, een splinternieuwen ezel, een verfdoos, een reistasch, een kunstig gemaakten vouwladder, een breekijzer en rollen ijzerdraad, werd hij hartelijk verwelkomd door een half dozijn andere schilders. Dit maakte de vermomming, die hij had gekozen, onverwacht heel gangbaar, maar het bezorgde hem ook een groot aantal aesthetische gesprekken, waarop hij heel slecht was voorbereid.

—Heb je al veel tentoongesteld? zei de jonge Porson dienzelfden avond in de gelagkamer van de „Koets en Paarden”, waar mr. Watkins op handige wijze inlichtingen omtrent de omgeving inwon.

—Heel weinig, zei mr. Watkins, zoo hier en daar eens.

—Academie?

—Natuurlijk. En in het Crystal Palace.

—Hebben ze je goed opgehangen? vroeg Porson.

—Klets niet, zei mr. Watkins. Dat kan ik niet hebben.

—Ik bedoel of ze je op een goeden plaats hebben gezet.

—Wat wil je toch, zei mr. Watkins achterdochtig. Men zou denken, dat je probeerde te weten te komen of ik al eens „opgeborgen” ben geweest.

Porson wist niet wat„ opgeborgen” beteekende, maar hij geloofde, dat hij het best deed met te zeggen, dat hij zoo iets niet bedoelde. Daar de quaestie van hangen voor mr. Watkins een teer punt bleek te zijn, trachtte hij het onderwerp van gesprek te veranderen.

—Ik ben hier gekomen, zei mr. Watkins, om Hammerpond House bij maanlicht te schilderen.

—Is het waar? zei Porson, dat is een nieuw idee.

—Ja, dat vond ik ook, toen het mij inviel. Ik denk morgenavond te beginnen.

—Wat! Wil je 's avonds in de open lucht in het donker gaan schilderen?

—Zeer zeker.

—Maar hoe wil je je doek zien?

—Ik heb een dievenlantaarn.

—Maar het is nu nieuwe maan. Er zal geen maanlicht zijn.

—Het huis zal er in elk geval toch wezen. Zie je, ik begin eerst het huis te schilderen en daarna de maan.

—O! zei Porson, te geschokt om het gesprek voort te zetten.

—Ze zeggen, sprak nu de oude Durgan de herbergier, die tijdens dit technische gesprek eerbiedig gezwegen had, ze zeggen dat er niet minder dan drie agenten van Azelworth iederen avond bij het huis op post zijn—voor die juweelen van Lady Aveling. Een van ze won vier en een kwart gisteravond van den lakei—met dobbelen.

Den volgenden dag ging mr. Watkins tegen het vallen van den avond met een doek, den ezel en een groote kist met andere dingen in de hand door de bosschen naar Hammerpond Park en zette zijn toestel zoodanig gereed, dat hij het huis kon overzien. Hij werd daar gezien door mr. Raphael Sant, die door het park terugkeerde van een studie der kalkkuilen. Zijn nieuwsgierigheid was opgewekt door Porson's verhaal omtrent den nieuw aangekomen collega en hij ging naar hem toe met het doel over die nachtelijke kunst te spreken.

Mr. Watkins was blijkbaar onbewust van de nabijheid van den schilder. Hij had juist een vriendschappelijk praatje gehouden met Lady Avelings bottelier, die nu, vergezeld van de drie lievelingshonden, in de richting van het huis verdween. Mr. Watkins zat met grooten ijver kleuren te mengen.

Sant kwam naderbij en zag tot zijn groote verrassing, dat de kleur in quaestie hard smaragdgroen was. Van zijn prille jeugd was hij erg gevoelig geweest voor kleuren en bij het zien van dit vreeselijke mengsel, floot hij tusschen zijn gesloten tanden.

Mr. Watkins keek om. Hij zag er boos uit.

—Wat ga je in 's hemelsnaam met dat afgrijselijke groen uitvoeren?

op toelegt, den bloei van het religieuze leven te belemmeren en zelfs voor een goed deel het bestaan er van onmogelijk te maken. En, alsof bij den ijver der officieele regeeringsmannen „het volk" niet wil achterstaan, in Spanje en Portugal ziet men tezelfder tijd „de straat" zich vermeien in een reeks van „manifestatiën". Naar onze overtuiging is het straatrumoer in Spanje en Portugal tegen de kloosters zoowel als de parlementaire beweging in Frankrijk toe te schrijven aan eenzelfde oorzaak: den afkeer namelijk, den gemeenschappelijken haat, door alle vijanden der katholieke Kerk den instellingen toegedragen, die zoowel de edelste vrucht als het krachtigste bolwerk van den godsdienst mogen heeten. Men weet het in het ons vijandige kamp: de religieuze Orden en Congregatiën vormen, althans in haar tegenwoordige samenstelling, de nagenoeg onmisbare hulptroepen, die de katholieke slagorde in staat stellen, met gegrond vooruitzicht op de zegepraal, den strijd tegen het ongeloof en het zedenbederf der hedendaagsche maatschappij te aanvaarden.

Met name op het gebied van het *onderwijs der jeugd* heeft men daarom alles wat mogelijk was schier in het werk gesteld, om aan de religieuzen van beider kunne de sinds lang behartigde taak te verzwaren. De „verwereldlijking" van het onderwijs — men weet het — heeft in Frankrijk vooral sinds vele jaren geen poging onbeproefd gelaten. Alle middelen werden aangewend: verdachtmaking van de personen der religieuze onderwijzers — de schandelijke rechtsverkrachting tegen den eerw. Broeder Flamidien te Rijsel leeft nog in ieders herinnering! — de geldelijke steun van rijks- en gemeentekassen, tirannieke pressie op hulpbehoevende en afhankelijke ouders van schoolgaande kinderen. 't Heeft alleszins gebaat, maar niet genoeg naar den zin der tegenstanders van het christelijk geloof en van de christelijke zeden. Welaan, dan maar tegen de Congregatie opgetreden met een exceptioneele wet, die de religieuzen over de grens jaagt en zoodoende het onderwijs der jeugd voorgoed in handen brengt van den *instituteur laïque*, in veel gevallen synoniem met den *instituteur athée*!

Dat was de historie van Frankrijk, dat is zij ook, gelooven wij, straks voor Spanje en Portugal. Reeds nu komt men ons in zoogenaamd liberale bladen van allerlei kleur met „stichtende" bezorgdheid de les lezen over de onverantwoordelijke bevoorrechting, waarmee „vreemde monniken" en „nonnen" de „nationale geestelijkheid" van Spanje en Portugal bedreigen. Er moet klaarblijkelijk worden gewaakt, dat het „euvel", Frankrijk uitgedreven, elders geen toegang meer vinden kan. En om dit te verhoeden, staan fransche, duitsche, belgische journalisten van ...... liberalen huize in hetzelfde gelid met hun spaansche, portugeesche of italiaansche confraters!

Roerende eenstemmigheid, die intusschen ook den Katholieken iets te leeren geeft. Die hen eenmaal te meer moet doordringen van het besef, hoe ook in hunne rijen eenheid van *gevoelen* niet alleen, maar ook eenheid van *tactiek* kracht moet geven en succes kan verzekeren.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Havennieuws.

Heden vertrekt van hier met het amerikaansche stoomschip *Caracas* via La Guaira naar Parijs de Heer E. S. L. MADURO en familie.

Wij wenschen de familie MADURO een voorspoedigen en gelukkigen overtocht naar Europa en behouden terugkomst op ons eiland.

Posterij.

De met den nederlandschen paketschoener *Gouverneur Van Heerdt* naar Aruba te verzenden brievenmalen worden *Maandag* den 6n. dezer om 1 uur des namiddags gesloten.

* *
*

De met den nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen worden Maandag den 13n. dezer om 5 uur des namiddags gesloten.

* *
*

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Mario Belandria, Pitinelle Cabaron para entregar á Rosa Wandoe, Orocia M. de Merchan, N. de Jongh, Mathilda de Castro, J. M. Debrot, Mrs. J. M. De Brot, Soldaat J. Drijkkat, W. C. Evertsz, Breguitti Froncesco, Rosalia Lourens, J. B. A. Neuman, Manuel Salas, E. Ventura, M. Walgisch.

Aangeteekende stukken: Alfredo Baiz, W. H. Hage, Galo M. Henriquez, Paris, (Rebut), Mayer & Co., Maracaibo (Rebut).

Niet voor verzending vatbaar twee brief geadresseerd aan: Capt. Pelly R. N. (H. M. S. Pijsche), West Indies en Martin Stuart R. N. (H. M. S. Pijsche) West Indies en een drukwerk aan: Club Union. Caracas.

Leger.

De afgetreden minister van Oorlog, heeft 1 April de portefeuille aan zijn nieuwbenoemden opvolger, luitenant-generaal Kool, overgedragen.

De heer Eland, die als luitenant-generaal weer ter beschikking van het legerbestuur komt, is voornemens zijn pensioen aan te vragen en 's lands dienst te verlaten.

De nieuwe minister van Oorlog, generaal A. Kool, werd 21 Februari 1841 te Maastricht geboren en begon zijn militaire loopbaan bij het wapen der artillerie. Jarenlang was hij werkzaam bij den Generalen Staf en bij het Departement van Oorlog. Van 1879 tot 1883 werd hij door de liberale kiezers van Arnhem afgevaardigd naar de Tweede Kamer. Sedert 1 Aug. 1894 is hij chef van den Generalen Staf. Hij gaf H. M. de Koningin onderricht in de hoofdbeginselen onzer leger-inrichtingen. Men noemt hem als een kranig militair, terwijl hij groote voorliefde heeft voor de kunst, met name de muziek.

Aruba.

Den 24sten April ll. had in de goudmijn Miralamar te Aruba een groot ongeluk plaats. Door een viertal arbeiders, allen van de parochie Santa Cruz, werd op een diepte van 130 voet geboord. Daarbij ontplofte een lading dynamiet, waarvan de aanwezigheid niet bekend was aan die arbeiders en die bij vroegere uitgravingen niet schijnt ontploft te zijn. Een der arbeiders was onmiddellijk dood; de drie andere werden min of meer ernstig gewond.

Eveneens gebeurde een ongeluk in de goudmijn Gerard. Bij het neerlaten van arbeiders werd het toestel, waarmede de nederdaling geschiedt, onklaar, zoodat twee arbeiders gewond werden.

St. Martin.

Uit *De Vrijmoedige* van eergisteren nemen wij den volgenden brief over, die voorkomt in den *St. Kitts Daily Express* van 4 April ll. Indien wij ons niet vergissen, is ook St. Eustatius reeds ongeveer een jaar verstoken van geneeskundige hulp, een gemis dat daar nog meer wordt gevoeld dan te St. Martin, waar minstens nog de gelegenheid bestaat om den dokter van het fransche gedeelte te ontbieden.

S. S. "Madiana,"
St. Kitts, B. W. I.
30th. March, 1901.

To the Editor of the Daily Express:

Dear Sir, — I am a passenger on board this ship, and yesterday we called at the little Dutch island of St. Martin. We have a Physician on board destined for St. Thomas, and he went on shore to see the Salt Ponds but no sooner the people found out that he was a medical man than they flocked around him and implored him to give them medical advice, at the same time telling us that they had *no Doctor*. This is really the case. Here we found some three or *four thousand people actually without a Physician, and a most loyal set of people. I am sure that one cannot find an English community half that size, now here, without a Doctor.* Dr. Michelson was kind enough to prescribe for as many as he found time to serve, and I am certain, that all of them will derive some good from his treatment.

I am, Dear Sir,
Your truly,
AN AMERICAN.

---

vroeg Sant.

Mr. Watkins bemerkte, dat zijn pogingen om in de oogen van den bottelier ijverig bezig te schijnen, hem de een of andere technische fout hadden doen begaan. Hij keek Sant aan en aarzelde.

— Vergeef mij mijn ruwheid, zei Sant, maar werkelijk, dat groen is te kras. Het gaf mij een schok. Wat wil je daar mee uitvoeren?

Mr. Watkins wist niet, wat te beginnen. Alleen een beslist optreden kon de toestand redden.

— Als je hier komt om mij in mijn werk te storen, sprak hij, zal ik je gezicht er mee schilderen.

Sant ging heen, want hij was een vreedzaam man. Den heuvel afgaande ontmoette hij Porson en Wainwright.

— Die man is een genie of een gevaarlijke gek, sprak hij. Gaat eens naar zijn groen kijken.

Maar mr. Watkins was minder onbeleefd tegen Porson en Wainwright en verklaarde hun, dat het groen bestemd was als ondergrond voor zijn schilderij. Hij vertelde dat hij werkte volgens een geheele nieuwe door hem uitgevonden methode. Doch gaandeweg werd hij meer terughoudend; hij wilde niet iederen voorbijganger het geheim van zijn eigenaardige stijl openbaren en voegde er nog eenige bijtende opmerkingen aan toe, aangaande menschen die „om je heen hangen", om alle trucs van de meesters te leeren, hetgeen zijn gezelschap aanleiding gaf, onmiddellijk te vertrekken.

De schemering werd donkerder, de eene ster na de andere verscheen. De kraaien in de toppen der hooge boomen links van het huis waren reeds in zoete rust; het huis zelf werd een donkergrijze schaduw en de vensters van het salon blonken in het volle licht; de serre straalde en hier en daar brandde een lamp achter een slaapkamerraam.

Als iemand bij den ezel in het park zou zijn gekomen, zou hij hem verlaten hebben gevonden. Een enkel onbeleefd woord was met helgroen op het maagdelijk doek geschilderd. Mr. Watkins was in het struikgewas aan het werk met zijn helper, die zich stilletjes bij hem had gevoegd.

— Dat is de kleedkamer, zei mr. Watkins tot zijn helper, en zoodra de meid de kaars uitblaast en naar beneden gaat om te eten, zullen wij naar binnen komen. Jongens, wat ziet het huis er prachtig uit zoo bij het licht der sterren en zijn vensters en lichten. Verduiveld, Jim, ik wou werkelijk, dat ik zoo'n verfkladder was. Heb je dat ijzerdraad van het waschhok hierheen goed vastgemaakt?

Voorzichtig kwam hij dichter bij het huis, tot hij onder het raam van de kleedkamer stond en begon zijn vouwladder in elkaar te maken. Hij was een te geoefend werkman om eenige opgewondenheid te gevoelen. Jim was op verkenning naar de rookkamer.

Plotseling hoorde mr. Watkins naast zich in het kreupelhout een hevigen slag en een gesmoorden vloek. Iemand was gevallen over het ijzerdraad, dat Jim zooeven had gespannen. Hij hoorde voetstappen op het grintpad.

Nu was Mr. Watkins, als alle ware artisten, bedeesd van aard en hij liet onmiddellijk zijn ladder vallen en snelde voorzichtig door het kreupelhout weg. Hij hoorde onduidelijk dat twee mannen hem dicht op de hielen waren en verbeeldde zich, dat hij zijn helper voor zich uit zag loopen.

Het volgende oogenblik was hij over den lagen muur gesprongen en bevond hij zich in het park. Twee mannen sprongen hem na.

Hij was een gevaarlijke jacht in het duister tusschen de boomen. Mr. Watkins was een lenig gebouwd man en goed getraind en hij won voortdurend op de heesche, hijgende gestalte vóór hem. Niemand sprak, maar toen Mr. Watkins dichterbij kwam, bekroop hem een bang gevoel van twijfel. De andere man wendde zijn hoofd om en uitte een kreet van verrassing.

— Het is Jim niet, dacht mr. Watkins.

Het volgende oogenblik wierp de vreemde man zich op Watkins en zij worstelden samen op den grond.

— Help een handje, Bill, riep de vreemde toen de derde man aankwam.

En Bill gaf zelfs twee handen en eenige voeten.

De vierde man, waarschijnlijk Jim, was in een andere richting weggesneld. Hij voegde zich ten minste niet bij het trio.

Mr. Watkins' herinnering van hetgeen de volgende twee minuten gebeurde, is uiterst vaag. Hij had een flauwe voorstelling, dat hij zijn duim had in den hoek van den mond van eersten man en bang was voor de veiligheid daarvan; en dat hij eenige seconden lang het hoofd van den heer, die luisterde naar den naam van Bill, bij de haren op den grond hield. Hij werd ook op heel veel plaatsen getrapt en geschopt.

Toen zijn gevoelens iets minder verward werden, zat hij op het gras en acht of tien mannen—de nacht was donker en hij was te verward om goed te tellen — stonden om hem heen, blijkbaar wachtend tot hij zou bijkomen. Hij begreep tot zijn smart, dat hij gevangen was en zou ongetwijfeld eenige wijsgeerige bespiegelingen over de wisselvalligheid der fortuin hebben gemaakt, indien zijn inwendige gevoelens hem het spreken niet hadden belet.

Hij zag snel, dat zijn handen niet geboeid waren en dat men hem een flesch congnac toereikte. Dat trof hem — het was zulk een onverwachte vriendelijkheid.

— Hij komt bij, zei een stem, die hij meende te herkennen als die van den tweeden lakei van Hammerpond.

— Wij hebben ze, mijnheer, wij hebben ze allebei, zei de Hammerpondschen bottelier, die hem de flesch toereikte. Dank zij uw hulp.

Niemand antwoordde. Doch hij begreep niet, hoe dat hem kon betreffen.

— Hij is half bewusteloos, zei een vreemde stem, de schurken hebben hem half vermoord.

Mr. Teddy Watkins besloot half bewusteloos te blijven tot hij den toestand beter begreep. Hij zag twee mannen somber naast elkaar staan en er was iets in de houding van hun schouders, dat zijn geoefend oog bewees, dat hun handen gebon-

NEDERLAND.

De *Standaard* schrijft:

"Opmerkelijk is het, welke denkbeelden in de liberale pers buitenaf, naar aanleiding van de in Frankrijk nu aangenomen wet op de congregatiën, verkondigd zijn.

Door deze wet wordt het recht om lager onderwijs te geven, aan tal van congregatiën, ontnomen. Kortweg afgenomen. Zij mogen niet meer onderwijzen, en de kinderen, die op haar scholen gingen, moeten elders een goed heenkomen zoeken.

Een dwangsysteem alzoo. De vrijheid van onderwijs wordt vernietigd, om den invloed van het gevreesde clericalisme te breken.

Zou men nu niet verwacht hebben, dat heel de liberale pers in Frankrijk en elders hiertegen getuigt, en zulk een harden maatregel als het toppunt van illiberaliteit gebrandmerkt had?

En toch, ze deed vlak omgekeerd.

Bourgeois, die dezen dwangmaatregel door zijn aangeplakte rede door hielp drijven, wordt als de redder van Frankrijk verheerlijkt. En, wat nog sterker is, van zulk een brutalen aanslag op de vrijheid van onderwijs durven zelfs bladen als de *Indépendance Belge* roemen, dat zoo eerst de vrijheid van onderwijs is gered.

Een zelfverblinding die u verbaasd doet staan. Verbod van onderwijs aan uw tegenstander is voor u redding van de vrijheid van onderwijs, omdat gij dan met het onderwijs vrijelijk kunt springen naar hartelust.

Ook in ons land dreigden we een tijdlang dien weg op te gaan. De leus van exclusief kosteloos neutraal staatsonderwijs is ook ten onzent opgeheven.

Maar zóóver zijn we dan nu ten onzent toch in *echte* vrijzinnigheid gevorderd; dat een daad en een taal, als waarvan nu het gerucht uit Frankrijk tot ons kwam, zelfs in het oog van onze felste anti-clericalen als contrabande zou worden afgewezen."

⁂

De aanhef van de pauselijk Breve, waarbij dr. Schaepman werd benoemd tot Huisprelaat, of in den pauselijken kanselarij-stijl zoogenaamde "harenga", welke de motiveering van den verderen inhoud behelst, luidt in zeer vleiende bewoordingen letterlijk aldus:

„Praeclara doctrinæ laus, studium ac labor, quibus popularis in Hollandia de legibus ferendis orator non minus religionis quam hujus Apostolicæ Sedis jura eloquentia pari atque animo propugnas, Te profecto dignum efficiunt, cui peculiare benevolentiæ Nostræ documentum exhibeamus".

Wij vertalen als volgt:

„Uw hooggeprezen geleerdheid, de ijver en werkkracht, waarmede Gij als volksvertegenwoordiger en lid der wetgevende macht in Nederland, opkomt voor de rechten van den Apostolischen Stoel als van den godsdienst door eene zeggingskracht, die Uwe geestdrift evenaart, zijn de redenen, waarom Wij U een bijzonder blijk Onzer welwillendheid waardig keuren."

BUITENLAND

Frankrijk. — De fransche Kamer heeft zich beziggehouden met art. 18 van de wet op de vereenigingen, eerst voorschrijvend, dat alle aan niet-goedgekeurde congregaties geschonken gaven kunnen worden teruggevorderd, terwijl het dan overblijvende zou worden gebruikt voor een werklieden-pensioenfonds. Binnen zes maanden na de invoering der wet moest de autorisatie zijn verkregen, of anders waren de goederen weg.

Nu is tegen dit artikel, dat met den eigendom allerwillekeurigst omsprong van alle zijden, ook van den linkerkant, zooveel bezwaar gemaakt, dat de regeering zelf water in den wijn heeft gedaan.

Ten eerste is het voorschrift, dat binnen zes maanden de autorisatie moest zijn verkregen, verzacht tot de verplichting, binnen zes maanden de autorisatie te hebben aangevraagd. Vervolgens zullen krachtens den gewijzigden tekst niet teruggevorderd kunnen worden die goederen, die speciaal ter bevordering van een weldadig doeleinde waren geschonken. Dan zullen de goederen die geconfisqueerd worden, voor een gedeelte gebezigd worden voor tegemoetkoming aan ouden van dagen, zieken en ongeneeslijken, waarvoor geen bizondere stichtingen bestaan, voor een ander gedeelte moeten strekken tot bijstand aan de leden van de opgeheven congregaties, die geen persoonlijke inkomsten hebben, terwijl het overschot niet zal worden gebruikt voor arbeiderspensioenen, maar voor een doel, dat nader bij de wet zal worden vastgesteld.

Zévaés wilde 't oude artikel han haven, zelfs nog verscherpt, maar kreeg slechts 136 leden met zich mee.

Duitschland. — De duitsche keizer heeft bij de inwijding van een reuzenkazerne te Berlijn weer eens een rede gehouden.

„Als een vaste burcht verheft zich dit nieuwe mooie regimentshuis vlak bij mijn slot, dat gij in de eerste gelederen steeds bereid zult zijn te verdedigen. Gij zijt daarom in zekere mate de lijfwacht van den koning van Pruisen en moet bereid zijn, dag en nacht uw leven te wagen, en uw bloed te geven voor den koning en zijn huis. Ik ben er vast van overtuigd en zeker van, dat gij overeenkomstig de traditie en de geschiedenis van het regiment uwen plicht altijd getrouw zult vervullen, en wanneer er ooit weder moeilijke tijden mochten komen, wanneer men in deze stad ooit weder in opstand tegen het gezag van den koning mocht komen, dan zullen de bajonetten van de Alexander-grenadiers dat verzet aan banden leggen."

Bijna de heele duitsche pers is vol verbazing over den angst voor oproer, door den Duitschen keizer aan den dag gelegd in zijn kazerne-rede. Hij is na den aanslag te Bremen blijkbaar erg overspannen. Behalve de overige strenge bewakings-maatregelen zullen nu ook vierpootige kerels op rijwielen hem overal vergezellen.

De keizer is boos, dat de pers hem overspannen noemt.

In een toespraak zeide hij:

„Alle gissingen die in de pers over mijn stemming de ronde doen, berusten op volkomen onkunde en missen allen grond. Ik heb alles gelezen wat de kranten over mijn vermeende stemming hebben geschreven, maar niets is onjuister dan dat mijn gemoedstoestand geleden heeft onder het gebeurde te Bremen. Ik ben dezelfde als vroeger en noch in een klagende noch in een droefgeestige stemming gekomen."

Belgi — In de belgische Kamer is met 92 tegen 15 stemmen aangenomen, dat alle parlementaire verslagen zoowel als die van de commissiën en de toelichtingen van wetsontwerpen, door Kamerleden ingediend, in beide talen, dus ook in 't Vlaamsch, moeten zijn gesteld.

Een belangrijk voordeel, en tevens als 't ware een protest tegen de zonderlinge wijze, waarop een nederlandsch hoogleeraar, prof. Van Hamel, den handschoen voor 't Fransch heeft opgenomen.

Rusland. — De russische „Regeeringsbode" wijst in een uitvoerig artikel op de onjuiste berichten, die in de buitenlandsche pers met opzet over een vermeende overeenkomst tusschen Rusland en China zijn verbreid, welke overeenkomst tot grondslag zou dienen voor de teruggave, door Rusland aan China, van Mantsjoerije. Maar om tot de dienovereenkomstige militaire regelingen te komen, zou de vraag moeten opgelost worden, of het mogelijk is langs den weg van een akkoord reeds nu de voorwaarden voor de ontruiming van Mantsjoerije vast te stellen. Aan het sluiten van zulk een akkoord zijn ernstige hinderpalen in den weg gelegd, ten gevolge waarvan de, evenmin uit te stellen, goedkeuring ervan, wat de maatregelen tot geleidelijke ontruiming van Mantsjoerije betreft, onmogelijk is gebleken. Wat betreft het teruggeven op den duur van Mantsjoerije aan China, zoo spreekt het van zelf. dat de vervulling van zulk een voornemen alleen dan mogelijk zal zijn, wanneer in dat rijk de normale toestand volkomen is hersteld, de centrale regeering in de residentie is bevestigd, en die regeering onafhankelijk en voldoende sterk blijkt om Rusland voor eene herhaling der gebeurtenissen van het vorige jaar zeker te behoeden. Terwijl de russische regeering de tegenwoordige organisatie in Mantsjoerije handhaaft om in de nabijheid der uitgestrekte grenzen van Rusland

den waren. Twee! In een oogwenk begreep hij alles. Hij dronk de flesch leeg en trachtte — door hulpvaardige handen ondersteund — overeind te komen.

— Laat mij u de hand drukken, mijnheer, zei een der omstanders tot hem. Veroorloof mij, mijzelf aan u voor te stellen. Ik ben u veel verplicht. Het waren de juweelen van mijn vrouw, lady Aveling, die deze schurken naar mijn huis lokten.

— Aangenaam kennis met u te maken, mylord, zei Teddy Watkins.

— Ik veronderstel, dat u de schurken naar het kreupelhout zag gaan en toen op ze aanviel?

— Zoo is het precies gebeurd, zei mr. Watkins.

— U hadt moeten wachten, tot zij het venster waren binnengeklommen, zei lord Aveling, zij zouden strenger gestraft zijn, als zij werkelijk de inbraak hadden gepleegd. En het was gelukkig voor u dat de politie-agenten bij het hek waren, en u drieën achtervolgden. Ik betwijfel of u ze alle twee hadt kunnen pakken — ofschoon het zeer moedig van u was.

— Ja, zei mr. Watkins, ik had aan al die dingen moeten denken, maar je kan niet alles te gelijk in je hoofd houden.

— Neen, zeker niet, zei lord Aveling. Ik vrees, dat zij u leelijk hebben toegetakeld.

Zij gingen nu met den heelen troep naar het huis.

— U loopt mank, zei lord Aveling. Mag ik u mijn arm aanbieden?

En in plaats, dat mr. Watkins Hammerpond House door het raam der kleedkamer binnenkwam, betrad hij het een beetje aangeschoten door den cognac en erg vroolijk — door de voordeur en leunde op den arm van een heuschen, levenden lord.

— Komaan, dacht mr. Watkins, dat is toch wel inbreken op grooten voet.

De „schurken" bleken bij gaslicht gezien slechts een paar plaatselijke amateurs te zijn, die mr. Watkins niet kende, en zij werden in een zijkamertje opgesloten en bewaakt door de drie agenten, twee boschwachters met geladen geweren, den bottelier, een stalknecht en een vrachtrijder, tot de aanbrekende dag hun overbrenging naar het politiebureau te Hazelhurst zou veroorloven.

Mr. Watkins werd in het salon zeer gevierd. Men gaf hem een sofa en wilde er niet van hooren, dat hij dien nacht nog naar het dorp zou terugkeeren. Lady Aveling vond hem verrukkelijk origineel en zei, dat zij zich Turder ook altijd zoo had voorgesteld als een ruwen, halfdronken, donkeroogigen, dapperen en flinken man. Een der bedienden bracht een uiterst practische vouwladder, die hij onder het venster had gevonden en men liet Watkins zien, hoe zoo iets werd in elkaar gemaakt. Zij vertelden hem ook dat er overal ijzerdraad was gespannen, klaarblijkelijk om de menschen, die er niet op verdacht waren, te laten struikelen. Hij was gelukkig aan al die valstrikken ontsnapt. Zij lieten hem ook de juweelen zien.

Mr. Watkins was verstandig genoeg, niet te veel te praten en wanneer het gesprek hem te hoog ging, nam hij zijn toevlucht tot zijn inwendige pijnen. Eindelijk begon hij te gapen. Allen begrepen, dat het een schande was, hem na zulk een aanval nog langer aan de praat te houden. Hij ging dus vroeg naar zijn kamer, het kleine roode zaaltje, naast de suite van Lord Aveling.

De morgenstond vond een verlaten ezel met een doek, waarop een groen, onbeleefd opschrift stond, en zij vond ook heel Hammerpond House in beroering. Maar toen de morgenstond mr. Teddy Watkins en de diamanten van Lady Aveling vond, heeft hij dit niet aan de politie meegedeeld.

de orde te bewaren, en terwijl die regeering haar oorspronkelijk, vaak herhaald politiek program trouw blijft, zal zij rustig den verderen gang der gebeurtenissen afwachten.

Amerika. — De V. S. tellen, volgens een pas te Milwaukee verschenen werk het *Catholic Directory*, 10,774,932 Katholieken, verdeeld over 13 aartsbisdommen (waaronder 1 kardinaal) en 80 bisdommen.

Het grootste bisdom is New-York met 1.200.000 diocesanen, het kleinste Charlestown met 3500.

Van de 11,987 priesters behoort ongeveer een derde, 3010, tot de ordesgeestelijkheid, waarvan vooral Dominicanen, Benedictijnen en Redemptoristen sterk zijn vertegenwoordigd.

Het aantal kerken bedraagt 10.427.

Hooger onderwijs wordt gegeven aan 8 *university's*, welke grootendeels niets meer zijn dan de europeesche gymnasiën, en verder aan 76 priesterseminariën, met een gemiddeld jaarlijks leerlingencijfer van 3395.

Het middelbaar onderwijs telt 860 inrichtingen.

En eindelijk het lager onderwijs. In 3812 parochiale scholen over 10.427 gemeenten heeft men 903.980 leerlingen, zoodat alle katholieke inrichtingen van onderwijs te zamen 1,055.632 scholieren tellen.

Voorts beschikt de Kerk over 247 weeshuizen met 31,081 kinderen en 855 andere liefdadigheidsinstellingen, alle zuivere uitvloeisels der Christelijke Charitas, den arme tot een weldaad en een heerlijk getuigenis van de offervaardigheid en de naastenliefde der amerikaansche Katholieken.

Volgens hetzelfde *Catholic Directory* tellen de Philippijnen 6.565.998, het eiland Portorico 1.012.400 en de Sandwich-eilanden 33000 Katholieken.

Zoodat op het oogenblik onder amerikaansche heerschappij nagenoeg 18½ millioen Katholieken staan, d. i. slechts 700.000 minder dan in Duitschland.

Op Cuba schat men het aantal Katholieken op 1.600.000.

Nu geloove men niet, dat de Katholieke Kerk door de bevrijding van „het Spaansche juk", waarvan zooveel kwaads gezegd is, dermate in bloei is toegenomen.

Integendeel, aan de groote verdeeldheid tusschen de verschillende christelijke secten heeft de Kerk dien vooruitgang te danken.

— De oorlog in Zuid-Afrika zou ons doen vergeten, dat er op den Philippijnen-archipel een in vele opzichten gelijksoortigen oorlog wordt gevoerd, door een volk, dat zich aan angelsaksische beschavingspogingen niet wenscht te onderwerpen.

Na lang en taai worstelen hebben de Philippino's nu een ernstige nederlaag geleden: Aguinaldo, de philippijnsche De Wet, is in handen der Amerikanen gevallen. Maar op een wijze, het angelsaksische ras waardig. De amerikaansche kolonel Funston zond een aantal verraders op hem af, die voorgaven, den Amerikaan in Aguinaldo's handen te willen leveren.

De list gelukte. Doch wie de Philippijners kennen, zeggen, dat daarmee de oorlog niet uit zal zijn.

China. — Belangrijker dan de verklaringen der Regeering in het Huis der Gemeenten waren in het Huis der Lords die betreffende Engeland's China-politiek. Lord Landsdowne weidde daarover breedvoerig uit. Toen over het sluiten van het duitsche-engelsch verdrag werd onderhandeld, zeide hij, gaf men te Berlijn te verstaan, dat Duitschland Mandsjoerije beschouwde als gebied waar het geen invloed had. Doch Engeland meende, dat het tweede artikel der conventie wel degelijk op Mandsjoerije van toepassing was (m. a. w., dat de beide verdragsmogendheden ook Mandsjoerije beschouwden als grondgebied welks algeheele of gedeeltelijke bezetting door een andere mogendheid een zeer ongewenschte verbrokkeling van het Hemelsche Rijk ten gevolge zoude hebben), doch uit de redevoering van graaf Von Bülow bleek, dat de duitsche Regeering het tractaat onder dit opzicht anders interpreteerde.

Een merkwaardig kijkje op de wijze waarop dergelijke tractaten tot stand komen! Uit de redevoering van den rijkskanselier, gehouden lang nadat 't anglo-duitsch tractaat reeds was tot stand gekomen, moet men te Londen—als het ware toevallig! —te weten komen hoe de andere verdragsmogendheid denkt over iets dat door den eene contractant beschouwd wordt als een zaak van essentieel belang. Waarom bij de eerste „pourparler" niet aanstonds van beide kanten het standpunt in deze quaestie scherp bepaald en helder toegelicht? Duchtte Engeland misschien een weigering van de Regeering te Berlijn om zich voor deze overeenkomst te laten vinden, indien het in deze quaestie al te sterk aandrong op verklaringen van Duitschland's zijde? Wel neen, geeft lord Landsdowne te verstaan, het punt is niet van groot belang, zie daar de reden, waarom wij het eenigszins „en bagatelle" behandelden. Alle mogendheden hebben immers verklaard, dat de integriteit van China gehandhaafd zal blijven! Ook Rusland wil deze eerbiedigen en vandaar, dat graaf Lamsdorf, de russische minister van Buitenlandsche Zaken het zoogenaamde geheime tractaat betreffende Mandsjoerije beschreven heeft als een eenvoudigen „modus vivendi". Indien dit waar blijkt te zijn, zal Engeland tegen dit onderonsje geen bezwaar maken, maar zoolang het misverstand, de onzekerheid op dit punt—wat al vleiende complimenten aan het adres van Lamsdorf's diplomatieke waarheidsliefde! — niet uit den weg is geruimd, moet Engeland blijven vasthouden aan de meening, reeds vroeger tegenover China uitgesproken, omtrent het niet wenschelijke, dat China, terwijl de chineesche Regeering te Peking in onderhandeling is met alle mogendheden, afzonderlijke en geheime verdragen aangaat met een enkele Regeering.

De mandsjoereesche quaestie—en dus ook de houding van Duitschland daarin—is dus voor Engeland wel van grooter belang dan Lansdowne het wil doen voorkomen. De engelsche bladen laten zich omtrent den stand der onderhandelingen tusschen Rusland en China dan ook een stroom telegraphische berichten toevoeren, die intusschen elkaar voortdurend tegenspreken en om het half uur op den toestand een anderen kijk geven. Hetgeen alweer zeer verklaarbaar is, daar niemand eigenlijk recht weet, hoe het ermee staat. Ook aan de ophitsende taal van sommige invloedrijke—onder engelschen invloed staande—bladen der japansche Jingo-pers moet niet te veel waarde worden gehecht, en wanneer men de „Jiji" hoort verklaren, dat Japan niet aarzelen zal het zwaard aan te gorden indien zijn materieele belangen worden bedreigd en Rusland tracht zich te mengen in de aangelegenheden van Korea, dan dient niet vergeten te worden, dat van den eenen kant Rusland zich wel wachten zal, door eenige daad van geweld een offensieve actie van Japan uit te lokken en andererzijds, dat de partij van den premier, markies Ito, die de positie van het land thans zoo sterk acht, „dat het zijn eigen belangen verdedigen kan en de wolken aan den horizont met gerustheid kan zien opkomen." een zeer onzeker staatkundig leven leidt, dat—de wisseling van japansche Kabinetten heeft het in de laatste jaren herhaaldelijk bewezen—door de Parcenschaar van den Mikado met het grootste gemak kan worden afgesneden.

